

Handläggare
Mary Nilsson
Tf. områdeschef

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-04-11

Diarienummer
SN-2019/93

Socialnämnden

Riktlinjer för förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre

SN-2019/93

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att fastställa riktlinjer för förenklat beslutsfattande och ge personer 80 år eller äldre rätt till insatserna ledsagning sex timmar per månad, matdistribution och trygghetslarm utan behovsbedömning enligt 4 kap 2a § SoL,

att konsekvenserna av riktlinjerna ska följas upp efter sex månader.

Sammanfattning

Bestämmelser i socialtjänstlagen ger sedan 1 juli 2018 socialnämnden möjlighet att utan föregående behovsbedömning erbjuda hemtjänst till äldre personer. Idag har 149 personer hemtjänst i någon form. Av dessa är 62 % över 80 år. Socialnämnden föreslås besluta om riktlinjer som ger personer 80 år eller äldre rätt till insatserna matdistribution, trygghetslarm och ledsagning utan behovsbedömning enligt 4 kap 2a § Sol. De förändrade riktlinjerna bör följas upp efter sex månader.

Bakgrund

Den 1 juli 2018 infördes bestämmelser i socialtjänstlagen (SoL) som ger socialnämnden möjlighet att utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer (4 kap. 2a § SoL). I hemtjänst kan såväl service som personlig omvårdnad ingå. Det är upp till kommunerna att i sina riktlinjer för handläggning avgöra vilka insatser och vilken omfattning dessa insatser ska erbjudas. Kommunen kan också närmare precisera vilken ålder som ska vara vägledande vid handläggningen.

Socialnämnden beslutade den 6 september 2018 att ge förvaltningen i uppdrag utreda och föreslå utformningen av förenklat beslutsfattande om hemtjänst för vissa äldre.

Insatser till äldre i Knivsta

Idag har 149 personer beviljad hemtjänst i någon form. De beslutade insatserna fördelas på 35 % service, 14 % omvårdnad och 51 % som har båda insatserna. 118 personer har både trygghetslarm och hemtjänst beviljade. 75 personer har enbart trygghetslarm beviljad. Av de som beviljats hemtjänst är 62 % 80 år och 38 % yngre än 80 år.. Den insats som vanligen äldre söker först är, utöver färdtjänst, matdistribution och trygghetslarm. Eftersom de flesta äldre väntar länge innan de ansöker om hjälp är de oftast berättigade till dessa insatser och

får därför bifall på sin ansökan. Insatsen ledsagning brukar i allmänhet också oftast bifallas efter ansökan.

Socialnämnden antog 24 mars 2015 riktlinjer för handläggning av insatser till äldre. För den som beviljas distribution av färdiglagad mat är schablontiden, enligt riktlinjerna, 30 minuter och den äldre betalar sin matlåda i enlighet med beslut från kommunfullmäktige (2019 är beloppet 47 kronor per portion). Trygghetslarm beviljas den som lätt ska kunna få kontakt för hjälp vid akuta behov och avgiften är för närvarande 186 kronor per månad. Ledsagning ska, enligt riktlinjerna, beviljas så att den stärker den äldres förmåga att leva ett självständigt liv. Ledsagning är avgiftsfritt.

Förslag till riktlinjer

Syftet med bestämmelsen är att öka den äldres rätt till självbestämmande och delaktighet genom att de insatser som beviljas enligt 4 kap. 2§ SoL ger den äldre möjligheter att byta ut tjänsterna mot varandra. Den ger äldre förutsättningar att på ett enkelt få insatserna och ska också förebygga mer omfattande behov av äldreomsorg.

I bestämmelsen regleras inte vilken ålder som avses med äldre. Det är dock viktigt att "särbehandling på grund av ålder har ett berättigat syfte" och "åldersrelaterade kriterier bör endast få användas för att tillgodose godtagbara syften".¹ Nedan föreslås 80 år som lägsta ålder för att få tillgång till insatser utan behovsbedömning med hänvisning till att 62 % av de som beviljas insatser idag är i den åldern.

Bestämmelsen underlättar också för den enhet som handlägger ansökningar från äldre och ger biståndshandläggarna möjligheter att fokusera på den behovsbedömning som krävs vid mer omfattande behov av hemtjänst.

Socialnämnden föreslås besluta att personer 80 år eller äldre kan beviljas insatserna ledsagning sex timmar per månad, matdistribution och trygghetslarm enligt 4 kap 2a § SoL.

Konsekvenserna av riktlinjerna bör följas upp för att undersöka hur många äldre som använder sig av möjligheten till insatser utan behovsbedömning och för att se hur de påverkar biståndshandläggarnas arbete.

Ekonomisk konsekvensanalys

När det blir känt av äldre att insatser kan fås utan behovsbedömning kommer sannolikt fler än idag att använda sig av den möjligheten. En beräkning av de ekonomiska konsekvenserna behöver göras efter en tid.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Eleonor Hedberg

Tf. socialchef

Beslutet ska expedieras till:

Akten

Områdeschef myndighet

Områdeschef utförare

¹ Socialstyrelsens meddelandeblad nr. 3/2018

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Ja

Nej

Förklara oavsett svar.

Ärendet rör hemtjänst till äldre.

Om, ja fortsätt med frågorna.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.